Ч. 287 Четвер 24 грудня 1898 (5 січня 1899). Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Ґавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Новий рік — нові рухи. — З триестиньского сойму. — Ситуация на Угорщині. — Анґлійскі цивілізатори в Африці. — Нове правительство на Креті).

З новим роком проявили ся у внутрішній політиці нашої держави і якісь нові рухи, котрі поки що не набрали ще досить виразного напряму але все таки вказують на якусь живійшу акцию, котра поки що єсть ще дуже невиразна. З Відня доносять іменно, що Є. Вел. Цісар принимав вчера по полудни на окремій авдиенциї міністра справ заграничних ґр. Голуховского. Того-ж самого дня в полудне відбула ся нарада міністрів а ґр. Тун принимав у себе президента палати послів дра Фукса і мав з ним довшу нараду. Архікн. Франц Фердинанд приймав вчера перед полуднем ґр. Туна і прочих міністрів.

Маршалок краєвий в Горициї ґр. Коронїні подав ся до димісиї і зложив мандат, а то як кажуть длятого, щоби перешкодити ухвалї правительственного предложеня в краєвім фонді шкільнім. — З Триесту знов доносять що на вчерашнім засїданю сойму не явили ся словіньскі посли. Сойм ухвалив резолюцию, в котрій положено вагу на право народне італїяньского населеня, а то з причини маючої оснувати ся словіньскої ґімназиї в Пизині (Pisino). Правительственний комісар відповів енерґічно на піднесені против правительства закиди, заявляючи, що основанє словіньскої ґімназиї в Істриї відповідає вимогам справедливости і нїхто не може добачувати в тім загроженя інтересів італїяньскої людности. Підчас бесїди правительственного комісаря публика на ґалериях робила такий крик, що президент палати аж мусїв казати опорожнити ґалерию. Опісля сойм відрочено.

На вчерашнім засїданю угорского парляменту відчитано королївске письмо до бар. Банфіґо в справі установленя квот на спільні видатки. Пос. Горанський поставив тогди внесенє, щоби палата не приняла до відомости того письма, бо оно не відповідає правним вимогам. На то відповів міністер Люкач, що палата не може займати ся сим внесенєм опозициї, бо ще не уконституувала ся і нема вибраного президента. Під конець засїданя предложив міністер фінансів справоздане що-до зарядженя правительства в справі тих проектів законів, котрі до кінця 1898 р. не могли одержати правної сили. Отже правительство зарядило, що позициї доходу і розходу виказані в буджетї на 1898 мають мати значінє і на сей рік. Аж до дальшого зарядженя здержано всї екзекуциї податків і инших належитостий. Що-до податку від цукру, то правительство повідомило фабрикантів, що той податок від 1 січня виносить лиш 11 зр., але фабриканти мусять ще платити по 2 зр. додатку до податку від кождого витранспортованого від 1 січня 1899 сотнаря метричного.

Аж тепер показує ся, що дїяло ся в Судані по битві під Омдурманом і яке там перше сьвітло европейскої цивілїзациї внесли анґлійскі цивілізатори. Кореспондент анґлійского журнала „Contemporary Review" Беннет, котрий був підчас битви під Омдурманом на місци, так тепер розповідає: Зранених дервішів різали Суданці вже по битві без пардону. Тогди оправдувано то тим, що зранений дервіш ще небезпечнїйший як не зранений. Але бо дервішів різало не лиш анґлійске войско, зложене з Суданців а таки і анґлійскі вояки і то як казали на жаданє командуючого ґенерала. Під оком анґлійского ґенерала вільно було рабувати на побоєвищи. По битві пішов рабунок в місті Омдурмані. Рабовано через три дни. Всюди на улицях було видко громади вояків, що двигали добичу. Британьске войско без милосердия стрiляло з мітралєз Максіма в громаду невинних людий, жінок і дїтий, що збили ся були на місті в купу. Справа ся буде тепер порушена в анґлійскім парляменті.

З Атин доносять, що рада адміністрацийна, яка буде установлена на Креті, буде складати ся з управителїв департаментів: адміністрацийного, фінансів, справедливости, просьвіти, робіт публичних і торговлї. (То будуть по правдї міністри, лиш без теки і без титулу, так як князь Юрий єсть по правдї королем на Креті а лиш називає ся комісарем). Новий заряд увійде в житє вже з днем 13 с. м. отже з новим роком після старого стиля.

Новинки.

Львів дня 4-го січня 1899.

— **Кваліфікацийні іспити** в речинци лютовім 1899 р., розпічнуть ся перед іспитовою комісиєю в Самборі дня 13 лютого с. р. о годині 8-ій рано. Поданя заосмотрені приписаними документами треба вносити до комісиї іспитової на руки дотичних окружних рад шкільних найпізнїйше до кінця січня с. р. В поданю треба подати точну адресу і послїдну почту просячого.

Муу....

(З польского — М. Ґавалєвича.)

Всьо на сьвітї усьміхало ся: земля усьміхала ся до неба, дерева усьміхали ся білими цьвітами, стада птиць сьміяли ся серед зеленого галузя, у людий була також усьмішка на устах і всьо немов шептало: весна, весна!

В самітнім садку, в однім з улиць передмістя, де велике місто заховало прикмети малого місточка, почавши від хідника а скінчивши на низеньких домках, де більше зелени і воздуха, де свобідно бавлять ся на улицях дїти і женщини не встидають ся стояти на хідннку з непакритою головою, а вечером настає тишина, що нагадує село, перериана рідка гуркотом переїзджаючого воза або гавканем ланцухових псів — ось в таким садку, серед розцьвитаючих дерев, під теплим полуденним сонцем можна було кождого дня бачити мужчину в старомоднім на колесах кріслї і молоду, хорошу женщину, що безнастанно его супроводжала і спішила на кождий его рух.

З печаливостию сестри милосердия заходила ся коло него, лишаючи ледве на хвилю, та й то тому, щоби принести ему плед або чашку горячого буліону або лікарство, котре осторожно підносила ему на ложечці до губ. Она завсїгди спішила ся, немов би старала ся скоротити скілько можна кожду мінуту розлуки і постійно була ним занята. Від часу до часу она схиляла ся коло его колін, і заглядаючи в его великі, темні, сумні очи, що глубоко запали під широким поморщеним чолом, питала:

— Як ти себе тепер чуєш, лїпше?.... Правда, що лїпше? Може дати тобі подушку за плечі?.... Хочеш що їсти?.... Тепло тобі?

Мужчина лиш порушав устами, не видаючи голосу і легким наклоненєм голови відповідав на всьо, але мимо того она знаменито его розуміла. В нїй була якась дивна догадливість і она відгадувала трохи не кожду гадку, кожде бажанє недужого. Тодї она опускала свою хорошу головку на его колїна і притискала свої повні, малинові губи до его білої, ніжної руки, немов би дякувала за відповідь, що він чує себе лїпше, або за то, що позваляє їй так побивати ся коло него. Спокійне і хороше лице недужого оживляло ся тодї, він пробовав усьміхнути ся, перебирав пальцями єї чорне, коротко острижене волосє, що спадало на трохи смаглявую, але чудесно виточену шийку, з ніжностию гладив по сьвіжім, з здоровим румянцем лици, глядїв в єї живі, чорні, усьміхаючі ся очи, і здавалось тим поглядом розмавляв з нею.

Кілько разів проводив він рукою по єї короткім волосю, тілько разів она читала в его очах немов напімненє, немов докір, і она розуміла его.... Він згадував єї довге, буйне волосє і докоряв єї за то, що его обтяла.... То було підчас найтяжшої его недуги; єї чудні, розкішні коси забирали їй надто богато часу, і она не надумуючи ся, увільнила ся від них. Она хотїла посьвятити ему цілий час, не лишаючи нї одної хвилї для себе. Колиб не таке посьвяченє, то Бог знає, чи жив би він ще.... і она сьміло могла сказати, що виратувала его якимсь чудом.

Два роки тягнули ся недуга і муки, два тяжкі, довгі роки, котрі треба було змірити не днями і ночами, а трохи що не мінутами.

Лікарі в першій хвили не бачили ратунку. Найстарший з них, приятель дому, по консилиї, яка відбула ся при ліжку недужого, взяв єї за обі руки, і не могучи укрити зворушеня, сказав лиш тілько дрожачим голосом:

— Треба здати ся на Бога.... Случай дуже тяжкий, але орґанізм молодий — натура робить иноді чудеса....

То було надто ясно. В тім потїшеню почула она страшну правду, під враженєм котрої задрожала і єї лице покрило ся блїдостию. Не промовила нї слова, не захитала ся, нї одна сльоза не упала з єї рісниць. Стояла як скаменїла і аж коли лишила ся сама, з страшним напруженєм волї підійшла до постелї хорого, встромила свій погляд в блїді, мертві черти і довго так глядїла з якоюсь суворою повагою, відтак обернула очи на стїну, де висїв образ Христа в терновім вінци і якимсь страшним, розпучливим голосом скрикнула:

— **Платня урядників міста Львова.** На засіданю з дня 31-го грудня, ухвалила рада міста Львова зрівнати платню урядників магістрату з платнями державних урядників. На разі будуть они побирати лише 10% дорожняного додатку, як его побирали в 1898 році. Осібна комісия уложить протягом місяця січня порядок урядничих ранґ і доперва на тій основі міска каса виплатить їм в лютім платню за два місяці, т. е. за січень і лютий підвисшену.

— **О. Андрей Воляньский,** парох з Білої коло Чорткова, що то о его смерти хтось змістифікував був редакцию „Галичанина", таки номер. О рідкій сій пригоді пишуть: В суботу дня 24-го покійний був здоров, відправив службу Божу з парастасом і поїхав до Чорткова в справах урядових. Приїхавши до дому, зачав при обіді читати „Галичанина", привезеного з почти і вичитав о своїй смерти. Коли почав застановляти ся над тим, чи се похибка, чи може чиясь злоба, дістав сильний удар на серце. Енерґічному ратункови сина і сестри удало ся привернути его до памяти і здоровля на стілько, що коли приїхав лікар з Чорткова, міг вийти ще против него. По від'їзді лікаря, чув ся нібы здоровим, лише ослабленим, аж нараз около 7-ої години вечером, коли задуманий ходив по комнаті, приставув при столику і упав на землю. Заким занесли его на постіль, віддав Богу духа.

— **Загальні збори товариства „Родина" в Коломиї** відбудуть ся в неділю дня 15-го січня 1899 р. в комнатах товариства о годині 5-ій по полудни, а на случай недостачі комплету відбудуть ся того самого дня о годині 6-ій вечером II. загальні збори з незміненою програмою. По зборах лїцитоване часописий, які мають відпренумеруватись.

— **Утікли з вязниці в Станиславові** дня 30 грудня 1898 чотири вязні, а то: Тома Загородний з Янова, городецкого повіта, засуджений за крадїж на 5 літ тяжкої вязниці; Василь Голод з Стратина, в рогатиньскім повіті, засуджений за убийство власної жени на дожизненну вязницю, Ілїє Руссу з Ільотопиці, в кимполюнґскім повіті на Буковині, засуджений за рабунок на 20 літ тяжкої вязниці і Василь Флъоче з Стульпчканів, кимполюнґского повіта, засуджений за убийство на 10 літ тяжкої вязниці. Всї они забрали з собою білє і одіж вязничну. Дирекция карного завединя в Станиславові розписала за втїкачами гонелисти.

— **Огні.** В Клюсові, сокальского повіта, вибух сими днями огонь і в короткім часї знищив дванайцять господарских будинків з всїми припасами Шкода виносить 8.000 зр. і була обезпечена на 5.800 зр. — Дня 30-го м. м. (в пятницю) згоріло в селї Полтві (пов. пе емишляньского) одинайцять селяньских загород з цїлим добутком, а вартости кілька тисяч зр. Причина огню на разї невідома.

— **Щастє послужило** зелїзничому канцелїстови п. Йосифови Лоснкови, котрий при оногдашнім тягненю краківских льосів виграв головну виграну в сумі 25.000 зр.

— **Скок з поїзду.** Оногди над раном найдено на зелїзничім насипі між Снятином а Неполоківцями міского стражника Йосифа Турчиньского, тяжко раненого і без притомности. Перенесений до снятиньского шпиталя умер. Початкове слїдство виказало, що Турчиньский вискочив з вагона в часї їзди і розбив собі голову.

— **Злочин без причини.** В Каміпці струмиловій в дни лат. Нового року вертав муляр Йосиф Яворек з служницею Розалїєю Сердинечко з церкви. В кишени мав револьвер набитий шротом. В дорозї виймив нагле оружие і без нїякої причини вицїлив до своєї товаришки і влучив єї в праве око та тяжко скалїчив. На щастє було то недалеко мешканя дра М., котрий удїлив бідній служници першої помочи. Яворек побачивши наслїдки своєї забави, утїк. В короткім часї удала ся комісия судово-лїкарска на місце злочину і до дому зраненої. Жандармерия глядає за мулярем, але ще его не зловила.

— **Зрослі близнята.** В ческім селї Скрейхові, таборского округа, жиє двоє дівчат — близнят, Рожа і Йосифина Блажек, звістні в цїлій Чехії з того, що від уродженя з собою зрослї. Ся обставина не становить для них нещастя, навпаки їм з тим дуже добре, бо находить в своїй уломности средство до виґідного житя. Нема більшого міста в Европі, де-б они доси не гостили, показуючись людям яко щось незвичайного за — добрі гроші. На зиму вертають домів до родичів на відпочинок. Обі дівчата здорові, сьвіжі, бавлять ся весело і догенно і доживають тепер 20 весну житя. На весну виберуть ся в подорож до Америки, де будуть пописувати ся в дуетї ческими народними піснями.

— **Обезпеченє мілїонерів.** Перед кількома тиждиями обезпечило трех мілїонерів своє житє на небувалі доси суми, бо по одним мілїоні долярів (2½ мілїона зр.) Так високо оцінили свою вартість: Юрий Вандербільдт, калїфорнїйска мілїонерка Штанфорд і один з Ротшильдів. Тепер в руках Вандербільдта находить ся два рази дорожша поліса. Спадкоємцї по его смерти одержать два мілїони долярів; річна оплата премії виносить 100.000 долярів. Агент, котрий посередничив при тім обезпеченю, може вже спочити, бо за один раз зробив красний маєток, одержавши з гори 3% від обезпеченої суми, т. е. 60.000 долярів або 150.000 зр. Пані Штанферд, що мав вже 71 лїт, обезпечила ся в користь унїверситету в Калїфорнїї, який сама засновала. Коли старушка дожиє до 1908 року, то унїверситет одержить 1 мілїон долярів: коли дїжде 81 лїт житя, то асекурацийне товариство виплатить тій інституцї два рази більшу суму.

— **О великім скарбі,** з айденім в Печерскій Лаврі, надходять близші вісти. Відпоручники археольоґічного товариства докладно переглянули монети, і показало ся ось-що: Найстарша монета: великий золотий медальон цїсарів всхідної імперії римскої: Констанция і Констанса. Монети польскі, срібні і золоті, починають ся з часу Стефана Баторня а кінчать ся на часї Собеского. Найцїннїйші з польских монет — то „донативи" Стефана Баторня і Жигмонта III. і „коронацийні" дукати Яна-Казимира. Правдивим унїкатом є знайдений в тім скарбі золотий медаль князя Константина Острогского, воєводи київского, спортретованого від стіп до голови. Попадають ся також родинні жетони князїв Радивилів і инш.

Господарство, промисел, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Як купувати машини господарскі. Передовсїм памятайте: Не купувати нїколи якоїсь машини господарскої у якогось аґента, котрий обіцює єї прислати з фабрики. Хто так купує, купує кота в мішку. Треба преці видїти то, що купує ся, і переконати ся яке оно, чи добре і відповідне. Машини господарскі, які би они й не були (плуги, борони, сїчкарнї, млинцї і т. п.) купує ся або безпосередно у фабрицї або на складї машин якоїсь фабрики. Хто купує машину, хоче звичайно, щоби она була добра, тревала і дешева. Доброю і тревалою єсть машина тогди, коли она зроблена практично, коли матеріял ужитий до неї єсть добрий, старанно оброблений і коли всї части машини добре зложені і допасовані. На дешевість машини не треба дуже зважати,

---

— Нї, ти не можеш забрати его мені, Боже...

Голова Христа клонила ся з сумним, терплячим виразом; в голубім сьвітлї мигаючої лямпки, що горіла перед ним, здавалось, що его повіки піднимали ся і опускали, а губи шептали милосердну молитву „за тих, що терплять".

— Ти не можеш умерти! — повтаряла она сухим беззвучним голосом, склонивши ся над неподвижним тїлом мужчини — ти не можеш умерти, нї.

Страшну ніч пережила она тодї, але дїйстно натура робить иподї чудеса, як добре сказав старий лїкар, котрий зараз на другий день рано задзвонив до них і окинувши питаючим поглядом служницю заки увійшов до хати, спитав тихим, недовіряючим голосом:

— Ну, як?... пан жиє?

— Жиє... починає пізнавати паню.

Лїкар лекше відітхнув.

Від тої хвилї минули два роки між житєм і смертию, два роки животїня...

По паралїжи вернула недужому сьвідомість, він міг навіть володїти лївою рукою, але стратив мову; его губи видавали якісь звуки без змісту.

Одиноким, більше або менше виразним звуком людскої мови лишило ся щось, що пригадувало першу половину імени женщини, котру він перше називав Мунею.

— Муу... Муу!... — повтаряв з якимсь дивним, протяжним наголосом, домавляючи проче очами або слабим рухом лївої руки.

Спершу то „Муу!" було лиш призивом одинокої особи, яку недужий зносив коло себе, пізнїйше в нїм містив ся цїлий зміст гадок, яких не міг висказати спаралїжованим язиком, ледве спосібним до нелюдского шепоту.

В спаралїжованім тїлї гадка не переставала працювати і та именно противність фізичної немочи з духовими силами робила сумне враженє.

Кожде „Муу" прибирало з часом осібне значенє, зрозуміле лиш для уха і серця догадливої опікунки хорого.

Тим одиноким складом розмавляв з нею, кликав до себе, відповідав на питаня і висказував всї чувства; для других в тім глухім звуцї не було нїяких відтїнків, для неї-ж була то цїла бесїда, котру она чула не ухом, але люблячим серцем. Деколи в тім одинокім звуцї бідного паралїтика звучала якась дивно жалістна нота.

В один з послїдних днів мая побачив він на своїй груди маленьку китицю фіялків, пришпилену дрожачою рукою усьміхаючої ся опікунки; він підняв на неї очи, немов хотїв спитати.

— Що то значить?...

В єї очах були сльози, але на губах появив ся усьміх.

— Ти забув — відповіла она, на око весело і свобідно, пригладжуючи єму волосє — нинї річниця нашого вінчаня... минуло сїм лїт, як ми повінчали ся.

Хотїла ще щось сказати, але не стало їй голосу; боялаcя, що не заводила над своїм зворушенєм, тілько противности було того дня в порівнаню з тою хвилею, коли перед сїмома лїтами они стояли коло престола.

Хорий замкнув очи і на его блїдім лици відбив ся жаль і мука.

— Муу... прошептав так жалістно, з таким глубоким сумом і мукою, немов би через его уста чути було стогін ридаючого серця.

Его рука стала дрожати, коли він з напруженем підіймав єї, щоби стиснути простягнену руку жени. Она сїла напротив і удавала, що плете вінець з зірваних цьвітів.

Кругом чути було запах цьвітів, а на деревах щебетали птицї, крізь галузе кидало сонце золоті кольцята на прикриті сірою хусткою колїна паралїтика; сьвіжий, оживляючий віддих весни чути було всюди.

Мужчина склонив голову на груди, закрив очи і немов утомлений тою одинокою мінутою морального зворушеня, почав дрімати.

Від часу до часу губи его ще порушали ся, відтак вираз болю щезав поволи з лиця і оно зробило ся рівнодушним.

Прямо напротив него сидїла молода женщина і зі зложенними на колїнах руками вдивлювала ся в лице свого мужа.... Бояла ся встати, щоби не збудити его шелестом. Она пригадала собі на недавну, безповоротну, щасливу минувшість, так неподібну на страшну теперішність, пригадала собі той час, коли їм обоїм видавало ся житє дорогою, встеленою райскими цьвітами, коли єї подруже з хорошим, богатим, молодим і добрим мужем було предметом зависти.

— А нинї?

Два роки терпіня змінили его до непізнаня, а їй забрали всьо, навіть надію, що коли небудь може бути лїпше.

— Коби лиш не було гірше! — говорила до себе з якимсь заклопотанем, що єї страшило. Молодість, здоровле, красота — всьо стратило для неї значенє від часу его недуги, она забула крім него на всьо инше, єї сьвіт щез під развалинами того одинокого єства, на ко-

значить ся, не лакомити ся на якусь машину длятого, що она дешева, бо дуже часто буває, що дешево куплена машина стає ся опісля дуже дорогою задлятого, що раз враз псує ся і треба єї заєдно направляти; в хвили найпильнійшої роботи треба єї реперувати або застановляти, з чого виходить велика страта а відтак єсть ще й видаток на направу. Та машина єсть найвідповіднійша, котра як найдокладнійше виконує роботу, до котрої при даній роботі треба як найменшої сили, котра єсть тревала і потребує як найменше обслуги. Хто купує якусь машину, повинен на нїй розуміти ся, значить ся, повинен не лиш знати як тою машиною робить ся, але й як єї робить ся. Треба уважати на то, з якої фабрики машина походить. З більших і загально звістних фабрик лїпше купувати, бо они при великім обороті можуть давати і лїпший материял і виконувати роботу докладнійше і совістнійше. Але мимо всякого довіря до фірми, треба машину при купнї докладно оглянути, бо она буває помальована а через то можна дуже легко не добачити єї хиб. Отже треба придивити ся, чи все в нїй допасоване, чи добре сполучене, чи легко машину розібрати і знову зложити, чи ґвінти в шрубах суть досить глубокі, бо занадто мілкі легко стирають ся, і т. д. Хто купує машину, нехай жадає від фабриканта або єго заступника докладного поясненя конструкциї, способу уживаня і уставлюваня машини на місци; нехай каже машину при собі розібрати і знову зложити, а при тім нехай добре придивить ся кождій части складовій і старає ся приучити, як машину розібрати і знову зложити. Хто мусить спроваджувати машину з далеких сторін, нехай заразом купить собі на запас і деякі складові части машини (на примір ножі від машин до кошеня і т. п.) не спускаючись на то, що на случай потреби може їх зробити домашний ремісник.

— Робота в городі в січни. Виімковий стан сегорічної зими дозваляє неодну роботу в городї. Насамперед треба на то памятати, щоби завести собі в городї трилїтний сівооборот (трилїтну зміну плодів), а то робить ся так: 1) Ґрунт призначений під трилїтний сівооборот треба очистити зі всякої деревини і корчів. Тепер можна то легко зробити. — 2) Подїлити собі цїлий город на три рівні части. — 3) Визначити зараз стежки, зібрати з них землю на 10 центим. глубоко і викинути єї на відділи. — 4) Поодинокі відділи треба глубоко скопати. В зимі в теплі днї дуже добре копати, бо земля хоч трохи замерзла, дає ся все таки рушити рискалем а тогди она добре провітрює ся і перемерзає і опісля розсипує ся та стає пухка. — 5) Підчас більших морозів треба вивозити обірник тачками на перший відділ; другий відділ треба навозити землею зі старих розсадників і теплих скринь або землею перемішаною з зовсім перегнилим обірником; третий відділ навозить ся попелом. Перший відділ гноїть ся знову обірником аж в третім роцї. В січни скоро можна закладає ся розсадники і теплі скринї, в котрих сїє ся ранну ярину. В сїм місяци треба вже постарати ся о насїнє, котре опісля буде потрібне, щоби вже мати єго під рукою, коли прийде пора сїяня. З кінцем місяця можна вже сїяти в теплих скринях морхву (каротку), редьковку, салату, каляфіори, калярепу, зрізованець і т. п. Коли на дворі вохко, не можна копати; тогди, або коли нема иншої роботи, робить ся мати і направляє ся старі та робить ся нові знаряди городничі.

— Запаленє легких єсть то одна з найчастїйших і найтяжших недуг, котра приходить або сама безпосередно або наслїдком якихсь инших недуг н. пр. катару (кажуть, що катар спав на груди), тифу, кору, шкарлятини і т. п. Причиною може бути сильне напруженє легких н. пр. коли хтось дуже біжить, кричить, танцює і т. п., коли хтось перестудить ся, або сильний удар і вн трішне ушкодженє легких, коли н. пр. щось до легких влетить. Запаленє легких зачинає ся наглою дрожею і великою горячкою; недужого сили опускають, він не може здержати ся па ногах, не може віддихати і дістає сильного болю голови, кашляє а при тім викашлює иноді трохи червонаву слизь. Запаленє легких займає цїлу якусь, більшу або меншу часть легких і тогдї міхурцї легких наповняють ся густавою материєю, через що воздух до них не може дістати ся і они перестають правильно дїлати. Пятого, семого або девятого дня та материя рідне і розходить ся, горячка нараз щезає і чоловік приходить знов до здоровля. Катаральне запаленє легких анї не приходить так нагло, анї так нагло не минає. Запаленє легких минає само з себе, коли недужого відповідно плекати. Він повинен зараз положити ся, воздух в комнатї повинен бути чистий і теплий; говорити повинен як найменше і то тихо, а через цїлий час горячки треба єму давати лиш по трошки перецїдженого клиїку з ячмінних круп або з рижу та маленькими куснячками чистого без товщу студенцю з вивареної телятини. Пити треба давати лиш чистої води з кусничками леду або воду з малиновим соком. По перебутій хоробі недужий повинен живити ся лиш молоком, потравкою з телятини і яйцями на мягко.

Переписка господарска.

К. С. в Гор.: Ручні машини до сїяня рядками суть так само зроблені як і кінні машини лиш на менші розміри. Суть такі, котрими може сїяти лиш один чоловік і в такім случаю він суне машину навперід себе; суть знов такі, при котрих до обслуги треба двох людий. В сїм послїднім случаю один чоловік з переду тягне машину, а другий з заду тручає єї і заразом кермує нею та уважає, щоби рядки рівно виходили. При сїяню такими машинами головна річ в тім, щоби поле було добре справлене, а відтак, щоби той хто сїє тою машиною умів добре сїяти нею.

Торг збіжевий.

Львів дня 3-го січня: Пшениця 8·75 до 9·10 зр.; жито 7·50 до 7·75; ячмінь броварний 5·70 до 6·—; ячмінь пашний 5·70 до 6·—; овес 6·50 до 6·75; ріпак 10·— до 11·—; горох 7.— до 9·—; вика 0·— до 0·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·40· до 5.60 гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка 40·— до 55·—; шведска —·— до —·—; біла 38·— до 46·—; тимотка 17·50 до 20·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·80 до 6·—; нова 5·30 до 5·50; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 4 січня. Є. Вел. Цїсар приймав на специяльній авдиєнциї япаньского посла, котрий вручив Монарсї золотий ланцух ордера Хризантимів.

Будапешт 4 січня. Після тутешних ґазет радять проводирі партий опозицийних над можливостию компромісу з правительством.

Париж 4 січня. Заперечують тут вість о відкликаню анґлїйского амбасадора Монзона.

Канеа 4 січня. Християни з Апокорони зложили оружие. Кн. Юрий конферує з мужами довіря християн і з грецким консулем в Солуни.

Атини 4 січня. Зачувати, що до трибуналів судових на Креті мають бути покликані провізорично судиї з Грециї.

Тре завистна доля немов кинула яке прокляте.

Люди говорили:

— Она ще молода, повдовіє і віддасть ся другий раз — а она того вдівства бояла ся, як смерти і була готова провести цїле житє коло ніг того животїючого недужого, коли-б лиш смерть не вирвала єго їй з рук.

Він сам иноді глядів на неї з якимсь недовірєм і слїдив підозрінним поглядом за товаришкою свого нещастя: она відгадувала єго думки, румянець виступав на єї лице, їй збирало ся на плач і тодї не могла она обернути ся до него перша і успокоїти єго словами:

— Вір менї, що я нїколи тебе не покину! Не думай о менї зле, бо кожда така думка обиджує мене.

Она пригадала собі питаючі погляди, якими він все обкидав єї, коли она по дуже рідких поїздках до міста, вертала до дому і тому в послїднім часї она майже нїкуди не виходила, бо єї неприсутність дуже єго дразнила.

Нераз в ночи пробуджував ся неспокійний, піднимав голову, глядав єї широко отвертими очима в напів осьвітленій спальни і якимсь проникаючим душу голосом кликав:

— Муу!... Муу!

Она зривала ся з постели, підходила до него і питала з ніжностию:

— Що тобі?... я тут.... спи, спи, моє житє, тепер лиш третя година по півночи.

Їй здавало ся, що від часу недуги він став заздрістний, чого перше в нїм не замічала. Молодий лїкар, що кождого дня, в неприсутности старого відвідував єго, був єго шкільним товаришем і мав довірє хорого, завдяки свому знаню; але кождий раз в часї візити хорий не спускав ока з жени і з него.

Нїколи не позваляв їй виходити за ним до сусїдної комнати і уважно прислухував ся кождому слову в їх розмові.

Раз, коли она довше як звичайно задержала свою руку в руках молодого лїкаря і усьміхнула ся до него, дякуючи за радістну вістку, що стан здоровля єї мужа, як здаєть ся, починає поліпшати ся, упав на неї такий грізний погляд недужого, що она аж затремтїла.

Бідна „Муу“ зрозуміла, що значила та лють немочи, з якою він перший раз заскреготав зубами, коли она підійшла до него. Сльози бризнули їй з очий і то був одинокий случай в єго присутности. Мимо того она нахилила ся до него і поцїлувала в чоло, спитала як найлагіднїйше:

— Щож з тобою бідненький?... Лїкар каже, що нинї ти здоровійший.

Всьо то згадала она тепер, в часї єго сну і як ангел-хоронитель зі зложеними крилами, сидїла коло колїн мужа, задивившись в єго лице, дожидаючи, коли він пробудить ся і покличе, як звичайно:

— Муу!... Муу!

На єї устах з'явив ся усьміх, але в очах мала сльози: старий лїкар сказав їй вчера вечером:

— Мушу вам сказати, що такий стан може протягнути ся ще кілька лїт, але поліпшеня тепер вже тяжко ждати. Жаль менї вас сердечно!

Она повтаряла ті слова майже з радостию, бо они укріпляли в нїй надію продовжити житє дорогого хорого і дивувала ся тому, що лїкар жалує єї.

Так, він не любив свого пациєнта єї любовію.

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).